

Informatiedocument werkplekieren

Bacheloropleiding

Docent & Kennismanager Groene Sector of Consumptieve Techniek

KOP- (voltijd) of HAO-deeltijdstudenten

(Verkort traject Docent en Kennismanager Groene Sector of Consumptieve Techniek gericht op docentschap)

AERES
HOGESCHOOL
WAGENINGEN

Voorwoord

Dit is een aanvulling op de brochure werkplekieren voor werkplekbieders die KOP- (voltijd-) of HAO-deeltijdstudenten begeleiden.

Leren op de werkplek met flankerend onderwijs vanuit de opleiding is een uitdagende wijze van opleiden. In Wageningen krijgen de studenten een solide basis van didactische en pedagogische vaardigheden aangereikt, en begeleiden we hen in hun professionele en persoonlijke ontwikkeling. We geven hen het vertrouwen om volop te experimenteren, 'fouten maken' is immers onontbeerlijk als je iets wilt leren.

Om het leerproces veilig te houden is voldoende ondersteuning en begeleiding vanuit de opleiding en tijdens het leren op de werkplek van belang. Naast het werken aan de verschillende beroepsproducten ontwikkelt de student zich als mens, als docent en als professional. We stellen uw bijdrage aan het leren van de student op prijs.

We vertrouwen erop dat u na het lezen van dit document meer inzicht heeft in het curriculum van de opleiding, het doel van het werkplekieren, informatie omtrent de begeleiding, informatie over de beoordeling en wat u van de student mag verwachten.

Werkplekbureau
wpl.hogeschool.wageningen@aeres.nl
088 020 6880
06 3068 9268

Studeren in de KOP-opleiding

Dit voltijd studietraject is toegankelijk voor studenten die een Hogere Agrarische Opleiding (HAO of WUR) hebben afgerond en nu hun tweedegraads onderwijsbevoegdheid in de groene sector in het beroepsonderwijs willen halen.

De KOP-student volgt gedurende één studiejaar (september – juni) twee dagen flankerend onderwijs op de Hogeschool in Wageningen. Deze lesdagen worden gepland op donderdag en vrijdag. In principe kan de student na 1 studiejaar in juli afstuderen. Deze studieduur is een gemiddelde en hangt sterk af van de ontwikkeling en persoonlijke omstandigheden van de student en de mogelijkheden op de werkplek.

Een KOP-student gaat 2 tot 3 dagen per week werkplekleren. Dit hangt af van de mogelijkheden die de werkplek biedt om aan het vereiste aantal uren werkplekleren te komen.

Studeren in de HAO Deeltijd

Dit deeltijd studietraject is toegankelijk voor volwassenen die al eerder een Hogere Agrarische Opleiding (HAO of WUR) of de Hogere Hotelschool hebben afgerond en nu in een deeltijdstudie hun tweedegraads onderwijsbevoegdheid in de groene sector of consumptieve techniek in het beroepsonderwijs willen halen.

De HAO-student volgt gedurende één studiejaar (september – juni) één dag flankerend onderwijs op de Hogeschool in Wageningen. Deze lesdag wordt gepland op de donderdag. Aansluitend wordt deze studenten in een derde semester begeleiding en ondersteuning geboden bij de afronding van studieonderdelen, zodat de student na 1½ jaar kan afstuderen. Deze studieduur is een gemiddelde en hangt sterk af van de ontwikkeling en persoonlijke omstandigheden van de student en de mogelijkheden op de werkplek.

Een HAO-student heeft een gemiddelde studiebelasting van 20 uur per week, waarvan 8 uur flankerend onderwijs en 12 uur zelfstudie en stage- of werkactiviteiten (werkplekleren). De HAO-student werkt op een school voor Groen onderwijs of HBR (Horeca, Bakkerij en Recreatie) en loopt tenminste 1 dag per week stage op een dergelijke school.

Werkplekleren

Werkplekleren, het werkend leren in de authentieke beroepscontext, is een essentieel onderdeel van de opleiding. De student gaat werkplekleren op een school voor Groen onderwijs (VMBO, MBO of Praktijkonderwijs). Het flankerend onderwijs, dat verzorgd wordt door Aeres Hogeschool Wageningen, bestaat uit:

- lessen en werkcolleges
- verwerkingsopdrachten en minilessen
- oefenen van presentatievaardigheden
- toetsen
- studieloopbaanbegeleiding

In onderling overleg bepalen de werkplekbieder en de student hoe het werkplekleren zal worden ingericht waarbij de kaders die de opleiding biedt uitgangspunt zijn. In geval van vragen kan de werkplekbieder altijd contact opnemen met het werkplekbureau of de studieloopbaanbegeleider van de student.

Afhankelijk van de mogelijkheden op de werkplek vragen wij oefenmogelijkheden of -opdrachten voor de studenten. Meestal is er een combinatie mogelijk tussen meedraaien binnen lopende werkzaamheden enerzijds, en het uitvoeren van een specifieke opdracht die het mogelijk maakt de bekwaamheidseisen te leren beheersen anderzijds. De werkplek moet het volgende kunnen bieden:

- De student de mogelijkheid bieden om voldoende werkplektaken (leren) uit te voeren. Het gaat er hierbij om dat de student zicht krijgt op en ervaring kan opdoen in het docentschap in al zijn facetten.
- De student een bepaalde mate van verantwoordelijkheid geven, passend bij zijn ontwikkeling, en die gepaard gaat met passende begeleiding door een werkplekbegeleider, aangewezen door de werkplek.

Werkplekbegeleiding en –beoordeling

Gedurende de gehele opleiding werkt de student aan vier bekwaamheden: vakdidactisch, pedagogisch, beroepsdomein en ecologisch. De bekwaamheidseis *vakinhoudelijk* is verworven op basis van de vooropleiding. De bekwaamheidseisen zijn uitgewerkt in een matrix. De student toont zijn/haar ontwikkeling hierin aan middels feedback op beroepsproducten (op de werkplek gemaakte opdrachten, bijvoorbeeld een lesbeoordeling, feedback van een collega op ontwikkeld lesmateriaal, een verslag van een driehoeksgesprek, enz.). Door de studieloopbaanbegeleider wordt de student begeleid bij het verzamelen van bewijzen en het duiden van de feedback in relatie tot de bekwaamheidseisen.

We vragen de werkplekbieder een begeleider voor de student aan te wijzen, de werkplekbegeleider. Dit kan de teamleider zijn of een ervaren en bevoegde docent (begeleider) binnen de organisatie, die voor de student als vraagbaak en coach dient. De werkplekbegeleider geeft mondeling en schriftelijk feedback op de bekwaamheden, bijgewoonde lessen en overige activiteiten. Daarnaast beoordeelt de werkplekbegeleider tenminste één les waarbij sprake is van een praktische leersituatie en/of één les waarbij sprake is van een activerende leersituatie. Als de student een lesbeoordeling krijgt van een Aeres Hogeschool-docent, is de werkplekbegeleider daarbij aanwezig en neemt hij/zij deel aan de nabespreking.

De student informeert de werkplekbegeleider goed en tijdig over doel, inhoud en organisatie van zijn/haar leerwerktraject. De student stelt zich voortdurend actief op: stelt leeractiviteiten voor, stelt vragen, vraagt ondersteuning of advies, zorgt dat afspraken voor begeleidingsgesprekken worden gemaakt, geeft zijn/haar begeleiders (zowel op de school als op de opleiding) inzicht in de voortgang door middel van reflecties en andere documenten (zoals bijvoorbeeld de matrix bekwaamheidseisen). De student stelt gedurende zijn studie een portfolio samen waarin hij/zij verantwoording aflegt over de behaalde studieresultaten en het voldoen aan eisen van bekwaamheid. Bij het afstuderen stelt de student op basis van dit portfolio een etalagemap samen waarin hij/zij terugblijkt op de opleiding en middels een presentatie en een gesprek de externe assessor en de interne assessor van Aeres Hogeschool Wageningen overtuigt van het behaalde niveau.

Studie onderdelen

In onderstaande tabel wordt de studieroute voor de KOP-voltime- en HAO-deeltijdstudent weergegeven.

Studieroute Deeltijd KOP-voltime (KEVW) + HAO-deeltijd (KEDW) croho 34899				
	Semester	Beroepssituatie	Beroepssituatie	WPL
LBO: Loopbaanontwikkeling BPO: Brede Professionele Ontwikkeling	Semester 1	PVOB: Verzorgen van onderwijsleersituaties in beroepsgericht vak	HVPB: Verzorgen van pedagogisch leerklimaat in beroepsgericht vak	School
	Semester 2	HBEG: Begeleiden van leerlingen en leergroepen in beroepsdomein	AOOL: Ontwerpen en ontwikkelen van leertrajecten voor het beroepsdomein	School
Afstudeerassessment (KEVW en evt. KEDW)				
LBO: Loopbaanontwikkeling BPO: Brede Professionele Ontwikkeling	Semester 3	Afronden opleiding voor HAO-deeltijdcohort (KEDW)		School
Afstudeerassessment (KEDW)				

Semester 1

Hieronder volgen korte beschrijvingen van de studieonderdelen die de student volgt tijdens het flankerend onderwijs in het eerste semester (september-januari).

1. Verzorgen van onderwijsleersituaties in beroepsgericht vak

Om een praktische instructie te kunnen voorbereiden, uitvoeren en evalueren, dient een student kennis te hebben van de leeromgeving, de beroepspraktijk (vakkennis) en de mogelijk te gebruiken didactische modellen. Daarnaast moet hij in staat zijn een (praktische) leersituatie te organiseren waarin de leerling inzicht, (vak)kennis en (vak)vaardigheid kan vergroten.

Tijdens de leersituatie dient de student ruimte te bieden aan de verschillen tussen leerlingen, en een leerklimaat te creëren waarbij in een veilige en ordelijke omgeving geleerd wordt. Leerlingen laten samenwerken en het opbouwen en onderhouden van contacten met bedrijven en organisaties buiten de school horen hierbij. Los van mogelijke excursie-, stage- of oefenmogelijkheden kan de student hierdoor voortdurend een actueel beeld van de beroepspraktijk schetsen én op de hoogte blijven van nieuwe (vak)ontwikkelingen.

Bij een leersituatie met een activerende didactiek moet de student kennis hebben van het totaalbeeld van een volledige les. Hij/zij dient een volledig didactisch concept te kunnen voorbereiden waarbij de activiteit van de leerling voorop staat. Bij de voorbereiding van de les gebruikt de student creatieve oplossingen om de leerling een uitdagende lesinhoud en leeromgeving te bieden. De student houdt rekening met de mogelijkheden van de school, de les past binnen de visie van de school en de student overlegt met anderen (directe collegae, leidinggevende en andere betrokkenen) over de te geven les. De student geeft bij het begin van de les aan wat het doel van de les is, geeft de geldende regels aan voor de les, de activiteit van de leerling, de manier waarop de leerling sturing krijgt en hoe de leerling beoordeeld wordt aan het einde van de les. Ook wordt er teruggekeken naar het proces wat de leerling doorlopen heeft. De student heeft een totaalbeeld van de les en van het verloop hiervan, weet op de juiste momenten de les te sturen, in te grijpen waar gewenst en leerlingen bewust te laten zijn van hun eigen leerproces. De les kan op verschillende manieren worden vormgegeven: individuele opdrachten, groepsoopdrachten en praktijklessen. Hierbij wordt de meest ideale omgeving gezocht: het lokaal, een praktijkruimte, een locatie buiten de school of anderszins.

2. Verzorgen van pedagogisch leerklimaat in beroepsgericht vak

Om als docent te kunnen functioneren in het (V)MBO, VSO of Praktijkonderwijs is het noodzakelijk kennis te hebben van de ontwikkeling die de adolescent (12-24 jaar) doormaakt. Welk gedrag is kenmerkend voor deze leeftijd, welke functies heeft dit gedrag en waardoor wordt het veroorzaakt? Welke rol spelen ouders en leeftijdgenoten in hun leven? Hoe zit het met fysieke-, cognitieve- en persoonlijkheidsontwikkeling in deze leeftijdsfase? Verder wordt aandacht besteed aan de basis van leer- en gedragsproblemen, passend onderwijs en zorg in de school. Binnen het werkplekleren observeert de student gedrag van zijn/haar leerlingen, signaleert passend en opvallend gedrag en bespreekt samen met de werkplekbegeleider welke aanpak hierbij past. Tevens biedt de werkplek de student ruimte om kennis op te doen over de zorgstructuur op school.

Semester 2

Hieronder volgen korte beschrijvingen van de studieonderdelen die de student volgt tijdens het flankerend onderwijs in het tweede semester (februari-juni).

3. Begeleiden van leerlingen en leergroepen in beroepsdomein

De inzichten in leren en de rollen en taken van een docent daarbij veranderen. Van traditionele 'kennisoverdrager' verschuift de rol van docent steeds meer in de richting van begeleider en coach. Naast het geven van een 'traditionele klassikale les' bevindt de docent zich nu deels of soms zelfs compleet in werksituaties waarin hij te maken heeft met zelfstandig leren, werkplekleren en projectgestuurd onderwijs. Dit vereist specifieke kennis en eigenschappen. Om leerlingen zelfstandig te laten leren, dient een student in een leeromgeving te kunnen participeren waarin dat kan plaatsvinden. Leerlingen dienen in die omgeving zelfstandig, op hun eigen niveau en werkwijze te kunnen werken en dienen daarbij het beoogde einddoel duidelijk voor ogen te hebben. De student zoekt samen met de werkplekbegeleider naar een passende leersituatie waarin hij/zij kan oefenen met de rol/taak van coach. Het leren bevorderen van zelfregulatie van leerlingen is de uitdaging, waarbij de student regelmatig overlegt met de werkplekbieder en feedback vraagt op zijn/haar handelen.

Naast de begeleiding van leerlingen bij een opdracht of project begeleidt de student tijdens deze beroepssituatie ook leerlingen op sociaal-emotioneel en leerinhoudelijk terrein. Om sociaal-emotionele begeleiding te kunnen geven dient een docent onder andere problemen te herkennen, gespreksvaardig te zijn en een vertrouwensband te kunnen opbouwen. Tegelijk moet hij duidelijke grenzen kunnen stellen en een professionele afstand kunnen bewaren.

De student dient de mogelijkheid te hebben actief betrokken te zijn bij leerlingbegeleiding op sociaal-emotioneel gebied (evt. in een ondersteunende rol), zoals een coach/mentor in een onderwijssetting deze vorm geeft. Daarbij staan het ontwikkelen van de eigen gespreksvaardigheden en de daarbij passende houding als sociaal-emotioneel begeleider voorop.

4. Ontwerpen en ontwikkelen van leertrajecten in beroepsdomein

Van een docent wordt verwacht dat hij/zij het curriculum van de school inhoudelijk en didactisch kan vertalen voor de doelgroep waarvoor hij onderwijs verzorgt. Hiervoor moet een docent bestaand materiaal kunnen beoordelen op geschiktheid en relevantie, maar ook steeds vaker zelf passend en innovatief leermateriaal ontwikkelen. Passend leermateriaal is een verzamelaar voor opleidingsmateriaal dat bedoeld is om mee te leren, zoals een werkboek, een lessenserie, een Wikiwijs-arrangement, MOOCs, trainingsvideo's en dergelijke. Met behulp van een ontwerpmethodiek wordt de leernoodzaak onderzocht en geanalyseerd, om vervolgens met behulp van verschillende stappen te komen tot een ontwerp en de uitwerking van enkele onderdelen van het leertraject. Naast het op systematische wijze leren ontwerpen verwerkt de student principes van Leren voor Duurzame Ontwikkeling (LvDO) in het ontwerp van het leertraject. De werkplekbegeleider ondersteunt de student bij het zoeken naar een voor de werkplek relevante inhoud voor een toekomstgericht leertraject, dat wil zeggen dat het leertraject aansluit bij een duurzaamheidsthema in de sector. Tijdens het ontwikkelen voorziet de werkplekbieder de student van feedback. Ook ondersteunt de werkplekbegeleider bij het samenstellen van een klankbordgroep.

Fout! Geen tekst met de opgegeven stijl in het document.

Postbus 80, 6700 AB Wageningen
Mansholtlaan 18, Wageningen
088 020 6700
aereshogeschool.nl/wageningen
info.hogeschool.wageningen@aeres.nl